

דף נ.

עין משפט א. הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"א הי"ב

טעו או שגגו אפילו הזידו ה' ולא הקריבו תמיד של שחר יקריבו תמיד של בין הערבים. במה דברים אמורים בשנתחנף המזבח. אבל היה מזבח חדש שעדין לא קרב עליו כלום לא יקריבו עליו תחלה בין הערבים. שאין מחנכין מזבח העולה אלא בתמיד של שחר:

עין משפט ב. הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ג ה"א

מצות עשה להקטיר הקטרת י על מזבח הזהב שבהיכל פעמים בכל יום בבקר ובין הערבים שנאמר והקטיר עליו אהרן קטרת סמים. לא הקטירו בבקר יקטירו בין הערבים אפילו היו מזידין. ואין מחנכין מזבח הזהב אלא בקטרת של בין הערבים:

ה. כסף משנה: טעו או שגגו אפילו הזידו וכו'. משנה וברייתא פרק התכלת (דף מ"ט ונ') ודלא כר"ש:

ו. כסף משנה: מצות עשה להקטיר הקטורת וכו': לא הקטירו בבקר יקטירו בין הערבים. משנה בפרק התכלת (דף מ"ט): ומ"ש ואפילו היו מזידין. שם כת"ק דר' שמעון. ומ"ש ואין מחנכין מזבח הזהב אלא בקטורת של בין הערבים. שם פלוגתא דתנאי (דף נ') ואמר אביי דמסתברא כמ"ד הכי:

עין משפט ג.

הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ה הי"ב

סִדֵּר הַלֶּחֶם בְּשַׁבַּת כְּמִצְוֹתוֹ^ז וְלֹא הִנִּיחַ עִמּוֹ בְּזִיכֵי לְבוֹנָה עַד לְמַחֵר וּלְשַׁבַּת הַבָּאָה הַקָּטִיר הַבְּזִיכִין נִפְסַל הַלֶּחֶם

ז. כסף משנה: סידר הלחם בשבת כמצותו וכו' אבל אם הקטיר הבזיכים בשבת נפסל הלחם. כך היא הגירסא בספרים שבידינו ואיני יכול להלום לשון אבל. ומצאתי בספר ישן אבל אם הקטיר הבזיכים בשבת לא נפסל הלחם. ודינים אלו משנה בפרק שתי הלחם (דף ק') סידר את הלחם בשבת ואת הבזיכים לאחר השבת והקטיר את הבזיכים בשבת פסול ואין חייבין עליו משום פגול נותר וטמא. סידר את הלחם ואת הבזיכים בשבת והקטיר הבזיכים לאחר השבת פסול ואין חייבין עליהן משום פגול נותר וטמא סידר את הלחם ואת הבזיכים לאחר השבת והקטיר הבזיכים בשבת כיצד יעשה יניחנה לשבת הבאה שאפילו היא על השלחן ימים רבים אין בכך כלום. ופירש"י פסול דמחוסר זמן הוא שלא היה על השלחן אלא ששה ימים והכא א"א לתקן ולומר יניחנו עד שבת הבאה דכיון דלחם נסדר כדינו בשבת קידשו שלחן ושוב אינו יכול להשהותו אלא עד שבת ראשונה דמפסיל בלינה הואיל ולן הלחם בלא בזיכין, משום פגול אם הקטירו על מנת לאכול מן הלחם למחר אינו פגול שלא קרב המתיר כמצותו, ולא משום נותר שאין נותר חל על הלחם שהרי אין ראוי לאכילה, וטמא האוכלו בטומאת הגוף אינו בכרת כדאמרין בהקומץ הניתר לטהורים חייבים עליו משום טומאה וזה לא ניתר לטהורים מעולם דבזיכין הוו מתירים ידיה ולא קרבו כהלכתן לאחר השבת למחר. יניחנה לשבת הבאה ויעמוד שבועים על השלחן דכיון דלא נסדר בשבת אין שלחן מקדשו עד השבת הילכך לא מפסיל בלינה למוצאי שבת עכ"ל. ובבא בתרייתא מייתי לה בפרק שתי מדות (דף צ') ופירש"י סידר את הלחם ואת הבזיכין לאחר השבת שלא כמצותו דמצותו היה לסדרו בשבת פסולה לפי שצריך שיהא הלחם על השלחן שתי שבתות. כיצד יעשה שיהיו כשרים הלחם והבזיכים יניחנו שלא יקטיר הבזיכין ולא יסלק הלחם עד לשבת שניה הבאה ונמצא הלחם והבזיכין על השלחן ט"ו ימים ושני ימי שבת שאפי' הוא על השולחן אותם ז' ימים שעד לשבת יותר מדינו אין בכך כלום עכ"ל. נראה שהוא גורס בהאי בבא נמי פסולה ובפ"ג דיומא (דף כ"ט) נמי מייתי בגמרא האי בבא וגריס בה פסולה. ורבינו נראה שגורס בבבא שניה סידר את הלחם ואת הבזיכין בשבת והקטיר הבזיכים לאחר השבת פסול וחייבין עליו משום פגול נותר וטמא. ואין לומר שטעמו משום דכיון שסידר הלחם והבזיכים כמשפטם חל עליו שם קדושה ליפסל משום פגול נותר וטמא ומכל מקום כיון שלא הקטיר הבזיכים בשבת כדינם אלא לאחר השבת פסול דהא תנן בפ"ב דמעילה (דף ט') דאין חייבין על הלחם משום פגול נותר וטמא עד שיקרבו הבזיכין ומאחר שלא קרבו הבזיכין כמצותן לא ה"ל להתחייב משום פגול נותר וטמא כדאשכחן ברישא שמפני שלא הוקטרו הבזיכין כמצותן אין חייבין עליו משום פגול נותר וטמא. ואפשר שטעם רבינו דשאני התם דכיון שלא סידר הבזיכין בשבת לא היה כח ליחייב בהקטרתם משום פגול נותר וטמא אע"פ שהוקטרו בשבת אבל כשסידר הבזיכין

וְאִינוּ קְדוֹשׁ. וְכֵן אִם סִדֵּר הַלֶּחֶם וְהַבִּזְיָכִין בְּאַחַד בְּשַׁבָּת
וְהִקְטִיר הַבִּזְיָכִין לְאַחַר שַׁבָּת הַבָּאָה הַלֶּחֶם אִינוּ קְדוֹשׁ
וְנִפְסָל. אֲבָל אִם הִקְטִיר הַבִּזְיָכִין בְּשַׁבָּת נִפְסָל הַלֶּחֶם:

עין משפט ד. הרמב"ם הל' כלי המקדש פ"ב הי"א

מִזְבַּח הַזֶּהב שֶׁבְּהִיכָל ה' עָלָיו מִקְטִירִין הַקְטָרֶת בְּכָל יוֹם.
וְאֵין מִקְרִיבִין עָלָיו דָּבָר אֲחֵר. וְאִם הִקְטִיר עָלָיו קְטָרֶת
אֲחֵרֶת שְׁאִינָה כָּזוֹ. אוֹ שֶׁהִקְטִיר עָלָיו קְטָרֶת כָּזוֹ שֶׁהִתְנַדֵּב

עם הלחם בשבת חל על הבזיכין כח לחייב בהקטרותן משום פגול נותר וטמא כשיוקטרו
אע"פ שלא יוקטרו כמצותן ואע"ג דתנן בפ"ק דמנחות (דף י"ב) ובפ"ב דזבחים (דף כ"ט)
שאין חייבין עליו משום פגול עד שיקרב המתיר כמצותו י"ל דלא אתא לאפוקי אלא שלא
יהא עירוב מחשבת פסול אחר עם מחשבת הפגול אבל בגוונא דנ"ד לא. ובבבא שלישית
גורס סידר הלחם והבזיכין לאחר השבת נפסל הלחם הקטיר הבזיכין בשבת לא נפסל הלחם
כיצד יעשה יניחנה לשבת הבאה וכו' והטעם דכיון שסידר הלחם והבזיכין לאחר השבת
לא נתקדשו ואע"פ שיבא יום שבת והם על השלחן הילכך אם הקטיר הבזיכין לאחר השבת
כלומר קודם שיגיע שבת הלחם אינו קדוש מאחר שלא הונחו שם בשבת וגם לא הוקטרו
בשבת שהרי אין שם בזיכין ונפסל שאין לו תקנה עוד ואינו קדוש כלומר שאין חייבין
עליו משום פגול נותר וטמא אבל אם הקטיר הבזיכין בשבת לא נפסל הלחם דכיון דביום
השבת היו הבזיכין עם הלחם על השלחן נתקדש הלחם וזהו שכתב רבינו לא נפסל הלחם
שזו היא הנוסחא הנכונה בדברי רבינו לא נפסל ולא כספרים דגרסי נפסל. ומ"מ יש לדקדק
מאי נ"מ בשלא נפסל הלחם דכיון דאין לו בזיכין שיוקטרו בשבת הבא להתיר הלחם אינו
ניתר ואין לומר שיש לו תיקון ע"י שיסדר עמו בזיכין אחרים בשבת זו ויקטירם בשבת
הבאה וע"י כך יותר הלחם דאם כן לא ה"ל למשנה ולרבינו להשמיט תיקון זה. ואפשר
לומר דכי אמרינן נפסל הלחם ישרף וכי אמרי' לא נפסל היינו שלא ישרף. ואין לתמוה על
רבינו שהיפך סדר המשנה וכתב בבא שלישית בשניה שעשה כן מפני שבבא שלישית
כשהקטיר הבזיכין לאחר שבת הבאה אינו קדוש הלחם ונפסל כמו בבבא ראשונה לפיכך
סמכה לה:

ח. כסף משנה: מזבח הזהב שבהיכל וכו'. מבואר במקראות ס"פ תצוה ועשית מזבח
מקטר קטרת וגו' לא תעלו עליו קטורת זרה ועולה ומנחה ונסך לא תסכו עליו וקטרת
שאינה כזו או שהתנדב אותה יחיד או רבים כלומר ולא מסרה לצבור הרי היא בכלל קטרת
זרה:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

אוֹתָהּ יָחִיד אוֹ רַבִּים. אוֹ הַקָּרִיב עָלָיו קָרְבָּן. אוֹ הַסִּיף
נָסֶף. לוֹקָה שֶׁנֶּאֱמַר 'לֹא תַעֲלוּ עָלָיו קְטֹרֶת זָרָה וְעוֹלָה
וּמִנְחָה' וְגו':

דף נ:

עין משפט א. הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פי"ג ח"ב

וְכִיצַד עֲשִׂיתָ חֲבִיתִי כִּהֵן גָּדוֹל. ^ט מְבִיא עֶשְׂרוֹן שָׁלֵם
וּמִקְדִּישׁוֹ וְחוֹצֶהוּ בַּחֲצִי עֶשְׂרוֹן שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ שְׁאֵף עַל פִּי
שֶׁהִיא קָרְבָּה חֲצִין אֵינָה מִתְקַדֶּשֶׁת לְחֻצֵּין. וּמְבִיא עֲמָה
שֶׁלֶשֶׁת לוּגִין שֶׁמֶן שֶׁנֶּאֱמַר 'בְּשֶׁמֶן תַּעֲשֶׂה' לְהוֹסִיף לָהּ
שֶׁמֶן כְּנֶסֶכִּי הַכֶּכֶשׁ. וּבֹולֵל הַסֵּלֶת בְּשֶׁמֶן וְחוֹלְטָהּ
בְּרוֹתְחִין. וְלֹשׁ מִכָּל חֲצִי עֶשְׂרוֹן שֶׁשׁ חִלּוֹת. נִמְצְאוּ שְׁתֵּים
עֶשְׂרֵה חִלּוֹת:

ט. כסף משנה: (א-ב) מצות עשה לעשות כל מנחה וכו' וכיצד עשיית חביתי כ"ג וכו'. בפרק
התכלת (דף נ'): תנן חביתי כ"ג לא היו באים חצאים אלא מביא עשרון שלם וחוצהו
ומקריב מחצה בבקר ומחצה בין הערבים. ובפ' שתי מדות (דף פ"ז) תנן חצי עשרון מה
היה משמש שבו היה מודד חביתי כ"ג מחצה בבקר ומחצה בין הערבים ובגמרא ורמינהי
חביתי כ"ג לא היו באים חצאים אלא מביא עשרון שלם וחוצהו אמר רב ששת מאי מודד
נמי דקתני מחלק ובפ"ק דמנחות (דף ח') גרסינן חביתין של כ"ג ר' יוחנן אמר אינה קדושה
לחצאין ורבי אלעזר אמר מתוך שקריבה לחצאין קדושה לחצאין א"ר אחא מ"ט דר"י אמר
קרא מנחת תמיד מחציתה בבקר הבא מנחה ואח"כ חציה ופסק כר"י. ומ"ש ומביא עמה ג'
לוגין שמן שנאמר בשמן תעשה וכו'. בפ' התכלת (דף נ"א). ומ"ש ובולל הסולת. משנה פרק
אלו מנחות (דף ע"ד): חלות בוללן [דברי רבין] וחכ"א הסולת וידוע דהלכה כחכמים. ומ"ש
וחולטה ברותחין. כך פירשו בת"כ מורבכת: ולש מכל חצי עשרון שש חלות נמצאו י"ב חלות.
בפרק אלו מנחות (דף ע"ו) תנן חביתי כ"ג שהם באות י"ב וקאמר בגמ' דאתיא חוקה
חוקה מלחם הפנים:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ב.

הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ג ה"ב

כֹּהֵן שֶׁהִקְרִיב מִחֻצָּה בְּשַׁחֲרִית וּמָתָּה אוֹ נִטְמָא אוֹ נִוָּלַד לוֹ מוֹם וּמָנוּ כֹּהֵן אַחֵר תַּחֲתִיו לֹא יָבִיא חֲצִי עֶשְׂרוֹן מִבֵּיתוֹ וְלֹא חֲצִי עֶשְׂרוֹן שֶׁל רֵאשׁוֹן. אֶלָּא מִבֵּית עֶשְׂרוֹן שָׁלֹם וְחוֹצְהוּ וּמִקְרִיב מִחֻצָּה וּמִחֻצָּה אָבֵד:

עין משפט ג.

הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ג ה"א

נִמְצְאוּ שְׁנֵי חֲצָאִים כֹּהֲנִין וּשְׁנֵי חֲצָאִין אוֹבְדִין. וְאִלּוּ שְׁנֵי הַחֲצָאִין הָאוֹבְדִים מְנִיחִין אוֹתָן עַד שֶׁתַּעֲבֹר צוֹרֶתָן וְיוֹצְאִין לְבֵית הַשְּׁרָפָה. וְכֵן אִם אָבֵד אוֹ נִטְמָא הַחֲצִי שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִים. וְהֵיכָן שׁוֹרְפִין אוֹתָן, בְּעֶזְרָה:

עין משפט ה.

הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ג ה"ג

וְאַחַת אַחַת הָיוּ נֶעֱשׂוֹת. וְכִיצַד עוֹשָׂה. מְחַלֵּק הַשְּׁלֶשֶׁה לִוְגִין בְּרִבְעִית שְׁבַמְקֶדֶשׁ. רִבְעִית לְכָל חֵלֶה. וְאוֹפָה

י. כסף משנה: כהן שהקריב מחצה בשחרית ומת כו' ומינו כהן אחר תחתיו לא יביא חצי עשרון מביתו וכו' עד ושני חצאין אובדין. משנה בס"פ התכלת (דף נ:). ומ"ש דה"ה לנטמא או נולד לו מום:

כ. כסף משנה: ומה שכתב ואלו השני חצאין האובדים וכו'. ברייתא בס"פ התכלת (דף מ"ח:). ומ"ש וכן אם אבד או נטמא החצי של בין הערבים. ברייתא פרק התכלת ואיתיה בתוספתא דמנחות פר"ז. ומ"ש והיכן שורפין אותן בעזרה:

ל. כסף משנה: ומ"ש ואחת אחת היו נעשות. נראה דטעמא משום דיליף מלחם הפנים. ומ"ש וכיצד עושה מחלק הג' לוגין ברביעית שבמקדש רביעית לכל חלה. בפרק שתי מדות (דף פ"ח:). ומ"ש ואופה החלה מעט ואח"כ קולה אותה וכו'. בפרק התכלת (דף נ:). אתמר חביתי כ"ג כיצד עושים אותם ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן אופה ואח"כ מטגנה ורב אסי א"ר חנינא מטגנה ואח"כ אופה א"ר חייא בר אבא כוותיה ידי מסתברא תופיני תאפנה נא וכו' רבי אומר תאפנה נאה ר' יוסי אומר תאפנה ריבה אית ליה נא ואית ליה נאה.

הַחֲלָה מֵעֵט וְאַחַר כֵּן קוֹלָה אוֹתָהּ עַל הַמַּחֲבֵת בְּשָׂאָר
רְבִיעִית הַשֶּׁמֶן שָׁלָה. וְאֵינוֹ מְבַשְּׁלָה הֶרְבֵּה שֶׁנֶּאֱמַר
'תְּפִינִי' בֵּין בָּשֵׁל וְנָא:

עין משפט וזלז. הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ג הי"ח

חֲבִיתִי כֹהֵן גָּדוֹל מִצּוֹת עֲשֵׂה לְהַקְרִיב בְּכָל יוֹם מִחֻצָּה
בְּבֹקֶר **מ** עִם תָּמִיד שֶׁל שַׁחַר וּמִחֻצָּה בֵּין הָעֶרְבִים עִם
תָּמִיד שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִים. וְלִישָׁתָן וְאַפִּיתָן דּוֹחִין אֶת הַשֶּׁבֶת
וְאֶת הַטֶּמְאָה כָּכָל קָרָבָן שֶׁקְבוּעַ לוֹ זֶמֶן שֶׁנֶּאֱמַר 'תְּפִינִי'
שֶׁתִּהְיֶה נָא וְלֹא תֵאָפֶה מִבְּעָרָב. וְעוֹד אִם תֵּאָפֶה מִבְּעָרָב
תִּפְסֹל בְּלִינָה שֶׁהִמְרַחֵשֶׁת מִכָּלִי הַקֹּדֶשׁ הִיא כִּמוֹ
שֶׁבָּאָרְנוּ:

ופירש"י תאפנה נאה בשעת אפייתה בתנור תהא נאה ואם מטגנה תחלה הרי היא שחורה
מן השמן ומן המחבת. תאפנה נא בשעת אפייתה תהא נא כמו אל תאכלו ממנו נא כלומר
בכך תהא מבושלת קצת ואינה מבושלת כל צרכה והיינו טיגון בהא מודו כ"ע דתרווייהו
בעינן כדכתיב על מחבת בשמן וכתיב תופיני עכ"ל. ורבינו נראה שהוא מפרש הא דא"ר
יוסי תאפינה ריבה אית ליה נא ואית ליה נאה היינו לומר דמדכתיב תופיני תאפנה חד לומר
שתאפה נא כלומר שלא יאפה אותה אלא קצת וזהו שכתב ואופה החלה מעט ואינו מבשלה
הרבה וכן דורש שתאפה קודם הטיגון וזהו שכתב ואח"כ קולה אותה ופסק כר"י משום
דנימוקו עמו וגם הכא מסתבר טעמיה:

מ. כסף משנה: חביתי כהן גדול מצות עשה להקריבם בכל יום מחצה בבקר וכו'. משנה
בס"פ התכלת (דף נ'). ומ"ש ולישתן ואפיתן דוחין את השבת ואת הטומאה וכו'. שם
(דף נ'). ומ"ש כמו שבארנו בפ"א ממעשה הקרבנות: